

Viðmerkingar:

Nei Sambandsflokkurinn er ikki hamskiftur!

Siðan 1948 eru grunnsjónarmið Sambandsflokksins óbreytt.

Við eini oddagrein hava Javnaðarflokkurinn og Sosialurinn enn einaferð avdúkað, hvussu ótrúliga tornæmir teir eru. Nú vilja teir aftur vera við, at Sambandsflokkurinn er vorðin hamskiftur orsaka av, at hann framvegis ætlar at reka sín politikk sambært grein 1. í stevnuskrá flokksins, har greitt er tilskilað, - »at flokkurinn altið er til reiðar at gera tær stjórnarligu broytingar«, »ið hann heldur tæna fólkinum best«.

Høvuðsspurningurin er, og hevur altið verið: Hvørtj- ar broytingar skulu vit gera, og nær skulu hesar gerast?

Hesin spurningur var høvuðsevni á landsfundi Sambandsflokksins í 1995, og tá var semja um, at skilgott hevði verið við ávis-

um dagføringum av verandi heimastýrslóg. Sama evni var eisini til viðgerðar á okkara landsfundi í 1997.

Men okkara ætlanir um dagføringar vildi eingin annar flokkur vera við til. Javnaðarflokkurinn vildi heldur tosa um eina heilt ókenda sjálvstýrslóg. Fólka-flokkurinn vildi hava eina samríkjalóg. Tjóðveldis-flokkurinn var framvegis tann sami, og vildi bert hava loysing. - Hetta orðið er siðani tá umdoypt til fullveldi.

Nú er, sum vera man, nógv hent á tí politiska økinum siðan okkara landsfund í 1995, og nógv av tí, sum hendi, hevði verið óheppið bæði fyri føroyingar og danir. Ikki ber til at siga, at bert annar parturin hevði skuldina av teirri orrustu, sum íkom, og sum elvdi til, at vit fingu tað nú-verandi landsstýri, ið er við

at avbyrgja og fôrka okkum 50 ár aftur í tíðina.

Óvissan og tann stóri vandin, sum liggur í samgongunar politikki, hevur skundað undir umrøddu dagføringar, og tá ið eingin annar flokkur vil vera við til hetta týðandi arbeiði, sum vit meta fer at tæna Føroya fólki best, mega vit gera tað einsamallir.

Okkara dagføring er als ikki nakað ultimatum. Høvuðsendamálið í allari dagføringini liggur í at verja gætt um verandi ríkiseind, men ikki bara tað. - Endamálið er eisini at styrkja okkara sjálvræði, - gera Føroyar meira sjálvbjargnar, - staðfesta, at Føroyar eru ein sjálvstýrandi tjóð í ríkinum, - varðveita og menna velferðarsamfelagið o.m.a.

Hóast Javnaðarflokkurinn mangan alment hevur grátíð yvir, at hann ikki slapp uppi

verandi samgongu, og hóast hann politiskt hevur víst seg at ligið sera nær við Tjóðveldisflokkinn, so hevur hann kortini nú boðað frá, at hann vil varðveita verandi ríkiseind. Og júst tí er tað sera løgið, at bæði Sosialurinn og Javnaðarflokkurinn nú so bráðliga eru bilsnir yvir at hava funnið okkurt í okkara dagføring, sum eisini er nevt í teirra ynski um somu ríkiseind, sum vit arbeiða við.

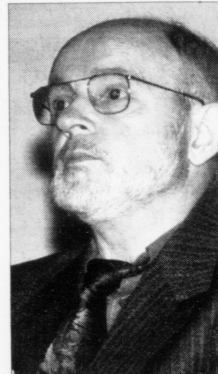
Javnaðarflokkurinn og Sosialurinn skulu tó hava stóra tøkk fyri, at teir nú loksins vilja viðganga, at tað kostar at vera treiskur í politikki - tað hava vit verið, og tað fara vit eisini framvegis at vera, - tann sum vinglar í politikki hevur ongan politikk.

Eg vil fegin enda við eini áheitan á Javnaðarflokkinn og Sosialin um at gevast við

teirra áhaldandi illgiting um vilja Sambandsflokksins til at styrkja verandi ríkiseind, við at gera neyðugar dagføringar, soleiðis at ríkistræturliga viðurskiptini gerast heilt greið har tey í dag kennast ógreið. Tykkara álop í oddagreinini hósadagin hin 5. august í ár er bert til skaða fyri Javnaðarflokkinn og Sambandsflokkinn, men er hinvegin til stóran fyrimun fyri allar hinar flokkarnar, sum nú leggja alla sína orku í at loysa Føroyar úr ríkiseindini.

Sum eitt iskoyti til hesa grein vísa vit niðanfyrir, tvey útklipp frá nevndu landsfundum Sambandsflokksins, og endurprenta somuleiðis eina »Sambandsrødd«, sum vátta okkara veruliga ynski um at gera neyðugar dagføringar av verandi heimastýrslóg.

Hvat umrødda broyting

skal eita hevur minni týðning, og eigur ikki, so sum higartil kravt, at vera ein beinleiðis treyt fyri góðum samstarvi um felags áhugamál.

Trygvi F. Gutesen

TÍÐINDI

Leygardagur 19. april 1997 Dimmalætting

Tjóðskaparkensla og ríkisfelagsskapur kunnu saktans sameinast

- Treytað av, at vit danir sýna tí fólka-valda löggávutíðing- um í Føroyum víðing, og um tað eydnast dønum og føroyingum saman at menna felagsskapin á ein slíkan hátt, at tað við størri sjálvsavgerðarrætti fylgir størri ábyrgd, segði Uffe Ellemann-Jensen, formaður í Vinstra, á landsfundi Sambandsflokksins

Uffe Ellemann-Jensen

Takið útrættu vinarhondina

Á landsfundi Sambandsflokksins seinasta vikuskiftið hevði Finnboi Arge eitt innlegg um ríkisfelagsskapin. Innleggið var væl fyrireikað, og tað reisti fleiri relevantar spurningar. Her var talan um eitt innlegg, sum, saman við tí tilfari, sum bleiv útflyggið, veruliga gav fólki nakað at hugsa um.

Sambandsflokkurinn, Javnaðarflokkurinn og Sjálvstýrslókkurinn eru flokkarnir, sum standa aftanfyrir Heimastýrslógina, og um vit siggja Verkamannafelagsskapin sum ein fyrrverandi part av Javnaðarflokkinum, so stendur alt landsstýrið aftanfyrir Heimastýrslógina.

Hesir triggir politisku flokkar, sum vóru við til at orða og samtykkja Heimastýrslógina, hava nú arbeiði undir hesi lóg í skjótt fimmtíð ár, og við henni sum høvuðsamboð er tibetur nógv broytt í Føroyum rætta vegin siðan 1948.

Sjálvstýri hinir føroysku flokkarnir ongantíð hava tikið undir við Heimastýrslóg-

ini, so hevur væl borið til hjá teimum øll ári at liva og virka undir hesi frálíku lóg.

Hóast umrødda lóg nærur ongar forðingar hevur - hon røkkur at loysingini, sum tikið verður til -, so eru tað kortini nógv ár síðani, at føroyskir politikkarar fóru at tosa um, at nú var Heimastýrslógin uppbrúkt, hon var úttambað og tiskil ónytilig.

Sambandsflokkurinn hevur afturvíst nevnda knari um forðingar, og hevur áhaldandi biðið um verulig prógv fyri, at júst Heimastýrslógin skal hava verið til hindurs fyri tí politikki, sum tær ymisku samgongurnar hava sett sær fyrir at reka, men enn er so umbidna prógv við ikki komið.

Tey seinnu áriini hevur eisini Javnaðarflokkurinn verið við í tí jammurkóli, sum hevur grenjað um ta -trongu lógina-, sum fær skuldina fyri vantandi framburði. Javnaðarflokkurinn, sum var við til at evna Heimastýrslógina, vil nú hava eina aðra lóg í staðin.

Tað hevur higartil verið

sera trupult at frætta nakað um, hví hendan nýggja lógin skal innihalda, burturáð frá navninum sum sigst vera »Sjálvstýrslóg«.

Við teim stóru, positivu broytingunum í huga, sum siðan 1948 hava verið í tí føroyska samfelagnum, veit Javnaðarflokkurinn, at Heimastýrslógin er ein sjálvstýrslóg, ein lóg sum gevur okkum tað sjálvstýri, vit ynskja og kunnu semjast um.

Ein veruligur og meira djúptøkin dialogur ímillum Sambandsflokksins, Javnaðarflokksins og Sjálvstýrslókkinn um ríkisfelagsskapin, hevur ikki verið í langa tíð. Hví so er, kunnu vit bert gita um, men kanska hevur skjótt um omanfyrir nevndu forðingar verið ein orsök.

Sum longu nevnt, hevur Sambandsflokkurinn áður spurt eftir veruligum prógvum fyri, at Heimastýrslógin ikki virkar sum ætlað, men svarið hevur ventast.

Við hava ikki kent slíkar forðingar, sum hinir flokkarnir siga seg hava verið fyri,

men harvið er ikki sagt, at als ongur hava verið kanska fara at koma.

Nú kann verða spurt, um ikki tann spenta hesað, sum nú valdar millum Føroyar og Danmark, er prógv fyri, at Heimastýrslógin er ov trong.

Vit halda ikki, at sjálf lógin er orsök til bankakanningarstríðið, men tí kanst siga, at danska stjórnin í dag als ikki skilir andan í lógini, og tí kann stundin vera komin, har neyðugar dagføringar skulu gerast.

Og sum nærrí tilskilað í stevnuskrá Sambandsflokksins, er flokkurinn til reiðar at gera tær stjórnarligu broytingar, ið hann heldur tæna fólkinum Uffe.

Føroyavinnurin Uffe Ellemann-Jensen hevur rætt okkum bróðurhond. Í greinini »Ríksfelagsskapin til nú vurdering« í vinnulivsblaðnum Børsen mælir hann beinleiðis til, at vit brúka givna høvi til eina grundleggjandi umrøðu av ríkisfelagsskapinum og framtíð tess.

Sambandsrøddin hesaferð

tekur undir við tilmælinum frá Uffe Ellemann. Hann nemur við fleiri av teim mest týðandi tættum í ríkiseindini, og tí kennir beinanvegin, at her er talan um ein persón, sum skilir rætta andan í samríkispolitikkinum, hann sigur m.a.:

»Rígsfellesskabet mellem Danmark, Grønland og Færøerne er for mange bare noget, der er en given størrelse. Til daglig handler det blot om økonomi og bloktilskud, men for mig ligger der meget andet i fellesskabet, f.eks. historien, kulturen og befolkningen og dens livsvilkår og livsværdier.

Det vil være tåbeligt at begynde debatten om Rígsfellesskabet ved at spørge: Hvor meget kan vi spare. Det er helt forkert. Vi skal diskutere vort sociale og internationale ansvar for Grønland og Færøerne, herunder det sikkerhedspolitiske«.

»Jeg befinder mig utrolig godt i det nordatlantiske. Det er de steder, jeg helst vil komme. Menneskene lever deres

tilværelse på de yderste eksistensmuligheder under særdeles vanskelige forhold.

Vi danskere har gennem Grundloven og Rígsfellesskabet et medansvar for udviklingen i Grønland og på Færøerne, og så længe befolkningerne ønsker at være knyttet til Danmark, må vi leve op til det ansvar«.

Jú, her er talan um ein av okkara góðu vinum, ið rættir út bróðurhond og mælir til dagføringar, til nýggja meting og menning av ríkisfelagsskapinum, og eg haldi, vit eiga at taka útrættu hondina, ikki vegna kenslur, men vegna veruleikan, vegna broyttar umstøður og við ynskinum um at styrkja okkara egna samfelag soleiðis, at føroyingar aftur helst vilja búleika her heima heldur enn at rýma.

Dagføringin eigur somuleiðis at styrkja verandi felagsskap, uttan at skerja møguleikan hjá ríkiseindunum fyrir at samstarva á jøvnum føti.

Trygvi F. Gutesen

Dimmalætting

Landsfundur Sambandsflokksins '95

Finnboi Arge, lögtingsmaður:

Missa vit ríkisfelagsskapin, missa vit einasta stabila elementíð í búskapin okkara

Búskapshúsin er ein beinleiðis útslit av ríkistræturliga stóðum. Fólkinum er stórkjallur. Hón er treytað av broytingum í náttúruni og daglegum marknaðarvirkisheitum við skiftandi prisum. Meðan skaðið frá fólkinum til samfelagsbúskapin í mong ár hevur verið svæmmt, hevur skaðið frá búskapinum verið undarmætt.

Gætt-nevndin hevði eina meining um, at umleið hestán av øllum eftirverandi føroyingum høvdu stungið í sekkin um búskapin ikki var. Framíð føroyingar høvdu verið í vassum, um vit mistu 20.000 føroyingar afturat - eina gjalt um meginpartum av búskapinum fer til almennu arbeiðslóss. Almennu nýtslan heldur á stóðast um privátt tænastu- og handilsstovnum, ið eftir er seft.

Tað er í øllum førum greitt í minni verði, at ríkisfelagsskapurin við tilhoyrandi blokkering er ein heilustreyst fyrir, at vit kunnu búleika soleiðis sum vit í dag gera í hesum landi.

Fundarfrøgnir: Pili á Kletti

Myndir: Jens Kristian Vang